

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 31.5.2012
COM(2012) 249 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Uredbe (ES) št. 716/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007 o statistiki Skupnosti o strukturi in dejavnosti tujih povezanih podjetij

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Uredbe (ES) št. 716/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007 o statistiki Skupnosti o strukturi in dejavnosti tujih povezanih podjetij

1. UVOD

Glavni cilj Uredbe (ES) št. 716/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o statističnih podatkih Skupnosti o strukturi in dejavnostih tujih povezanih podjetij (uredba FATS) je določitev skupnega okvira in standardov kakovosti statistike za sistematično pripravo primerljivih statistik o tujih povezanih podjetjih.

Člen 12 Uredbe (ES) št. 716/2007 navaja, da Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu do 19. julija 2012 predloži poročilo o izvajanju Uredbe. Poročilo pripravi Eurostat, pri čemer zlasti:

- (1) oceni kakovost pripravljenih statistik;
- (2) glede na stroške oceni koristi pripravljenih statistik za Skupnost, države članice, dajalce in uporabnike statističnih podatkov;
- (3) oceni napredek in izvajanje pilotnih študij;
- (4) opredeli področja, na katerih je glede na dosežene rezultate in stroške možno izboljšanje in so potrebne spremembe.

Člen 2 uredbe FATS določa opredelitve statistik o tujih povezanih podjetjih, pri čemer statistika o *tujih notranjih povezanih podjetjih* (*notranja FATS*) pomeni statistiko, ki opisuje dejavnosti tujih povezanih podjetij s sedežem v gospodarstvu zbiratelju podatkov¹, *statistika o tujih zunanjih povezanih podjetjih* (*zunanja FATS*) pa statistiko, ki opisuje dejavnosti tujih povezanih podjetij v tujini, ki so pod nadzorom gospodarstva zbiratelja podatkov².

V skladu s členom 7 Uredbe (ES) št. 716/2007, ki vsebuje zahtevo za „objavo priročnika s priporočili, ki vsebuje ustrezne opredelitve in dodatne napotke glede statistike Skupnosti, pripravljene v skladu s to uredbo“, je bila prva izdaja priročnika s priporočili za statistiko o tujih povezanih podjetjih (priročnik s priporočili za FATS) objavljena leta 2007 in jo je Eurostat v sodelovanju s strokovnjaki držav članic odtelej dvakrat spremenil³. Cilj priročnika je določiti metodologijo in smernice za zbiranje in urejanje statistike o tujih notranjih in zunanjih povezanih podjetjih v Evropski uniji (EU).

Opredelitev „tujih povezanih podjetij“ v členu 2 Uredbe (ES) št. 716/2007 uporablja tri izraze, namreč nadzor, institucionalna enota in rezidenčnost. Ker so ti izrazi zelo splošne narave, jih je treba dodatno opredeliti, da se zagotovi usklajeno zbiranje podatkov. Priročnik s priporočili

¹ Člen 2(f) Uredbe (ES) št. 716/2007.

² Člen 2(g) Uredbe (ES) št. 716/2007.

³ Na voljo na: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-AR-09-014/EN/KS-AR-09-014-EN.PDF.

za FATS vsebuje natančnejšo opredelitev teh izrazov in pojasnjuje koncept „končne nadzorne institucionalne enote“ (UCI), ki ga uporabljajo nacionalni statistični organi pri pripravi statistike FATS:

končna nadzorna institucionalna enota tujega povezanega podjetja pomeni institucionalno enoto v verigi nadzora tujega povezanega podjetja, ki ni pod nadzorom druge institucionalne enote.

Države članice EU morajo Eurostatu zagotoviti informacije, zahtevane v Uredbi (ES) št. 716/2007, uredbah Komisije o izvajanju in spremembi Uredbe ter v smernicah priložnika s priporočili za FATS.

To poročilo preučuje najpomembnejše vidike izvajanja Uredbe (ES) št. 716/2007, kakor so jih sporočile države članice, in ukrepe, ki jih je Komisija sprejela za zagotovitev visoke kakovosti evropske statistike o dejavnostih tujih povezanih podjetij.

2. IZVEDBENI UKREPI

Uredba FATS določa skupni okvir za zbiranje statistike FATS. Za pripravo primerljivih podatkov, usklajenih med državami članicami, ter za zmanjšanje tveganja napak pri prenosu podatkov je bilo treba natančno določiti tehnični format podatkov in postopek njihovega prenosa. Poleg tega je bilo nekaterim državam članicam treba odobriti odstopanja, da se jim omogoči izvedba potrebnih prilagoditev njihovim nacionalnim statističnim sistemom. Po sprejetju Uredbe o revidirani statistični klasifikaciji gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2⁴ je bilo treba prilagoditi tudi ravni razčlenitve glede na dejavnosti za FATS.

Za vključitev vseh navedenih sprememb so bile sprejete naslednje uredbe o spremembi:

- (1) Uredba Komisije (ES) št. 364/2008 z dne 23. aprila 2008 o izvajanju Uredbe (ES) št. 716/2007 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s tehnično obliko za pošiljanje statistike tujih povezanih podjetij in odstopanji, ki se odobrijo državam članicam;
- (2) Uredba Komisije (ES) št. 747/2008 z dne 30. julija 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 716/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki Skupnosti o strukturi in dejavnosti tujih povezanih podjetij v zvezi z opredelitvami karakteristik in izvajanjem NACE Rev. 2;
- (3) Uredba Komisije (ES) št. 834/2009 z dne 11. septembra 2009 o izvajanju Uredbe (ES) št. 716/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki Skupnosti o strukturi in dejavnosti tujih povezanih podjetij v zvezi s poročili o kakovosti.

Eurostat je izdal tudi navedeni priložnik s priporočili (v času priprave tega poročila je v postopku sprememba priložnika), ki vsebuje natančne opredelitve in navodila za države članice o načinu zbiranja podatkov.

⁴ Uredba (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006.

3. GLAVNI ZADEVNI PODATKOVNI NIZI

Statistika tujih povezanih podjetij (FATS) je bistvena za ustrezno oceno učinka podjetij pod tujim nadzorom na gospodarstvo Evropske unije. FATS tudi olajšuje spremljanje učinkovitosti notranjega trga in postopno povezovanje gospodarstev v okviru globalizacije. Oddelek 2 Priloge I k Uredbi (ES) št. 716/2007 določa število karakteristik, ki jih je treba zbrati:

Notranja FATS:

11 glavnih karakteristik (spremenljivk), ki jih zajema notranja FATS, je:

- spremenljivke „demografije podjetij“ (npr. število podjetij);
- spremenljivke, „povezane s proizvodnjo“ (npr. prihodki od prodaje, dodana vrednost v stroških faktorjev);
- spremenljivke, „povezane z inputom“: input dela (npr. število oseb, ki delajo, stroški dela); input blaga in storitev (npr. skupna nabava blaga in storitev).

Zunanja FATS:

Podatke je treba obvezno zagotoviti za tri in neobvezno za osem spremenljivk. Obvezne spremenljivke so:

- spremenljivka „demografije podjetij“ – število podjetij;
- spremenljivka, „povezana s proizvodnjo“ – prihodki od prodaje;
- spremenljivka, „povezana z inputom“: input dela – število oseb, ki delajo;

Seznam prostovoljnih spremenljivk je podrobno določen v priročniku s priporočili za FATS.

Spremenljivke morajo biti razčlenjene glede na državo, v kateri se tuje povezano podjetje nahaja, in po dejavnosti, ki jo izvaja, kakor je opredeljeno v Prilogi III uredbe FATS.

4. KAKOVOST PRIPRAVLJENE STATISTIKE

Od držav članic se zahteva, da Komisiji predložijo letno poročilo o kakovosti, ki se uporabi za oceno kakovosti podatkov, poslanih Eurostatu⁵.

Eurostat in nacionalni statistični organi tesno sodelujejo, da bi zagotovili pravočasnost, točnost, zanesljivost in skladnost statistike FATS. Poleg tega priročnik s priporočili za FATS, ki je referenčni dokument za tehnične podrobnosti, zagotavlja, da se primerljivost podatkov še krepi in odraža najnovejši metodološki razvoj.

Analiza v nadaljnjem besedilu se nanaša na rezultate zadnjih razpoložljivih poročil o kakovosti podatkov FATS za referenčno leto 2009, za katero bi moral biti prvič na voljo popolni podatkovni niz, ki zajema vseh 27 držav članic. Skleniti je mogoče, da vse države članice zakonodaje o FATS ne spoštujejo v celoti.

Vidiki kakovosti	Notranja FATS	Zunanja FATS
------------------	---------------	--------------

⁵ Člen 6(2) Uredbe (ES) št. 716/2007.

Pravočasnost	21 od 27	23 od 27
Zajetje	81 %	94 %
Natančnost	sprejemljiva	sprejemljiva
Skladnost	25 od 27 – dve državi članici pripravljata notranjo FATS neodvisno od strukturne statistike podjetij (glej poglavje 4.7)	20 od 27 – usklajene klasifikacijske oznake za tuje neposredne naložbe (glej poglavje 4.7) in FATS bodo uvedene v sedmih državah članicah
Primerljivost med državami	27 od 27	26 od 27 (v času priprave tega poročila Grčija ne uporablja koncepta končne nadzorne institucionalne enote)

4.1. Pravočasnost

Roki so določeni v oddelku 5 prilog I in II Uredbe (ES) št. 716/2007 in podrobneje opredeljeni v priročniku s priporočili za FATS 2009. Roki za pošiljanje podatkov notranje in zunanje FATS Eurostatu so izraženi v mesecih po koncu referenčnega leta:

t + 20

Skladnost z rokom za poročanje za referenčno leto 2009 je mogoče povzeti takole:

- 21 držav je svoje podatkovne nize notranje FATS predložilo pravočasno;
- 23 držav je svoje podatkovne nize zunanje FATS predložilo pravočasno.

Odstopanja od določb uredbe FATS so bila odobrena nekaterim državam članicam, da bi lahko opravile potrebne prilagoditve svojih nacionalnih statističnih sistemov. To je povezano zlasti z razvojem novih statističnih registrov in metodami za zbiranje podatkov. Za zunanjo FATS je bilo popolno odstopanje odobreno Franciji, Luksemburgu, Španiji, Združenemu kraljestvu in Norveški za referenčni leti 2007 in 2008. Poleg tega je bilo Luksemburgu odobreno popolno odstopanje za referenčni leti 2007 in 2008 v zvezi z zagotavljanjem podatkov notranje FATS.

Strnjeno je bila skladnost z rokom za poročanje za leto 2009 zadovoljiva, točnost pa se je izboljšala v primerjavi s predložitvijo podatkov za referenčno leto 2007, ko je podatke za notranjo FATS v predpisanem roku predložilo samo 18 držav, za zunanjo FATS pa le 16 držav. Uveden je bil postopek za spremljanje skladnosti in Eurostat sodeluje z državami članicami, ki rokov še ne izpolnjujejo v celoti.

4.2. Dostopnost objavljenih podatkov FATS

Vsi podatki FATS ter izčrpna, ciljno usmerjena in natančna pojasnila metodoloških vprašanj (metapodatki) so brezplačno na voljo na spletni strani Eurostata pod zavihkom „Industrija,

trgovina in storitve⁶ ali s funkcijo iskanja. Statistika FATS se objavlja tudi na nacionalni ravni v pristojnosti nacionalnih statističnih organov, kar še dodatno izboljšuje dostopnost podatkov.

Podatkovna zbirka „FATS – statistika tujih povezanih podjetij“ zagotavlja podrobne informacije o statističnih procesih, pravnih vprašanjih, vprašanjih zaupnosti in opisih nacionalnih metod zbiranja podatkov⁷. Strnjene razlage statističnih konceptov so objavljene v novem spletnem slovarju po sistemu wiki in kot odgovori na „pogosto zastavljena vprašanja“. Agregati EU za dokončne podatke notranje in zunanje FATS za leto 2009 bodo izračunani na podlagi razpoložljivih podatkov držav članic, kadar podatkov ni, pa na podlagi ocen. Agregati EU, ki niso zaupne narave, bodo objavljeni na Eurostatovi spletni strani v letu 2012 in jih je mogoče brezplačno prenesti.

4.3. Zajetje podatkov, poslanih Eurostatu

Zajetje podatkov se meri kot število zagotovljenih podatkovnih vrednosti kot delež skupnega števila zahtevanih vrednosti.

Za pripravo agregatov EU je ključna predložitev popolnih podatkovnih nizov. Manjkajoči podatki omejujejo razlago in informativno vrednost statistike FATS.

V prvem krogu poročanja za referenčno leto 2007 so tri države članice EU uspele zagotoviti popolne podatkovne nize o notranji FATS, 13 držav članic pa o zunanji FATS.

Za referenčno leto 2009 se je popolnost podatkov znatno izboljšala. Za zunanjo FATS se je delež manjkajočih vrednosti z 21 % znižal na 6 %, saj je o manjkajočih podatkih poročalo samo pet držav, 22 držav članic pa je predložilo popolne podatkovne nize. Za notranjo FATS se je skupni delež manjkajočih podatkov s 47 % v letu 2007 znižal na 19 % v letu 2009, saj je devet držav članic EU poslalo 100 % zahtevanih podatkov.

Tabela 2: Zajetje in zaupnost podatkov, notranja in zunanja FATS, 2009, v %

Države ⁸	Vsota celic, poslanih kot % celic, ki jih zahteva uredba FATS		Delež poslanih celic, ki so zaupne narave (%)	
	notranja FATS	zunanja FATS	notranja FATS	zunanja FATS
velike države	85	96	26	14
srednje velike države	78	87	14	21
majhne države	84	100	18	20
SKUPAJ	81	94	17	20

⁶ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>

⁷

<http://circa.europa.eu/Members/irc/dsis/foreignaffiliatesstatistics/library?l=/public&vm=detail&d&sb=Title>.

⁸ Oznake CETO pomenijo razvrščanje držav v skladu z Uredbo (ES) št. 295/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o strukturi statistiki podjetij:

velike države: DE, FR, IT, UK,

srednje velike države: BE, DK, ES, GR, IE, NL, AT, PL, PT, FI, SE, NO,

majhne države: BG, CZ, EE, CY, LV, LT, LU HU, MT, RO, SI, SK.

4.4. Zaupnost

Obstaja povezava med odstotkom zaupnih podatkov ter ustreznostjo statističnih podatkov. Če je odstotek zaupnih podatkov visok, statistični podatki ne bodo v zadostni meri izpolnili potreb uporabnikov. Obseg, v katerem je zaupnost zmanjšala razpoložljivost podatkov za notranjo in zunanjo FATS, je predstavljen v tabeli 2. Splošni stopnji zaupnosti sta 17 % oziroma 20 %.

4.5. Ustreznost za uporabnike

Podatki FATS se vse bolj uporabljajo za merjenje vidikov in vplivov globalizacije.

Kazalnik ustreznosti podatkov FATS za Eurostatove uporabnike je število podatkov ali publikacij, prenesenih s spletišča Eurostata do leta 2011.

Številke iz tabele v nadaljnjem besedilu pomenijo podatke, do katerih so dostopali uporabniki in so bile na voljo na Eurostatovem spletišču med Eurostatovimi publikacijami v letih 2010 in 2011:

Tabela 3: Število dostopov do podatkov, 2010 in 2011

Brezplačno preneseni podatkovni nizi, skupaj	8 128
Leto 2010	3 616
Leto 2011	4 512

Za leto 2011 je opazno povečanje za skoraj 25 %, kar pomeni 4 512 prenosov. To je bilo pričakovati, saj gre za novo domeno in se zanimanje uporabnikov stalno povečuje.

Glavni uporabniki podatkov FATS so Komisija (Generalni direktorat za trgovino, Generalni direktorat za notranji trg in storitve, Generalni direktorat za podjetništvo in industrijo), mednarodne organizacije (OECD, STO, ZN), ministrstva, gospodarske zbornice, sindikati, novinarji, raziskovalci, veleposlaništva, združenja, organizacije za spodbujanje podjetništva itd.

4.6. Natančnost

Natančnost se preverja z ugotavljanjem odstopanj od uredbe FATS in priručnika s priporočili za FATS ter z rednimi preverjanji potrjevanja kakovosti.

4.6.1. Napačna klasifikacija

Napačna klasifikacija pomeni razvrstitev statističnih enot v napačni razred v določeni klasifikaciji, na primer razvrstitev podjetja pod trgovino namesto pod industrijo.

Glavno vprašanje v tem poglavju je pravilno označevanje gospodarske dejavnosti povezanih podjetij. Te informacije morda manjkajo, so dvoumne ali napačne in navzkrižno preverjanje s poslovnimi registri utegne biti onemogočeno. Za odkrivanje napačnih oznak se opravlja preverjanje verodostojnosti.

Za zunanjo FATS je eno od vprašanj, ki jih je treba obravnavati, premajhno zajetje poročevalskih enot. Glavni razlog za premajhno zajetje so pragovi velikosti, ki jih uporabljajo nekatere države članice. Drugi razlog je pravna ali dejanska nezmožnost izvajanja raziskovanj pri fizičnih osebah. Poleg tega lahko časovni zamik med ustanovitvijo nove skupine podjetij in njeno pojavitvijo v registrih, ki so na voljo, in drugih podatkovnih zbirkah, povzroči izključitev te poročevalske enote iz okvira populacije.

4.6.2. Neodgovor

Neodgovor enote pomeni, da vse poročevalske enote v vzorcu ne sodelujejo v raziskovanju.

Skoraj vse države članice so poudarile, da so velika podjetja, ki v veliki meri prispevajo h končnim rezultatom, na splošno veliko bolj motivirana za odziv na raziskovanje kot manjša podjetja. Zato je dejanski manjkajoči del v statistiki veliko manj pomemben, čeprav utegne biti neponderirana stopnja neodgovora v nekaterih primerih visoka.

Uporabljenih je bilo več metod za omejitev neodgovorov. Večina držav je uporabila pisne in/ali telefonske opomnike za nerespondente. Pravni ukrepi (npr. denarne kazni) so na voljo tistim zbiralcem podatkov, ki imajo pravno podlago za raziskovanje, in kadar je izpolnitev vprašalnika obvezna. Vendar so takšni ukrepi skrajno sredstvo, saj so dobri odnosi s podjetji pomembni za vse prihodnje zahteve za podatke, tudi za druga statistična področja.

4.7. Skladnost in primerljivost

4.7.1. Skladnost

Skladnost dveh ali več statističnih rezultatov označuje stopnjo, do katere so bili pri statističnih procesih, s katerimi so nastali, uporabljeni isti koncepti – klasifikacije, opredelitve, ciljne populacije in usklajene metode⁹.

Ciljna populacija je konceptualna populacija enot, katerim je raziskovanje namenjeno in za katere naj bi bile statistike pripravljene. V okviru zunanje FATS se razlikuje med ciljno populacijo statističnih enot (o katerih se podatki zbirajo) in ciljno populacijo poročevalskih enot (od katerih se podatki zbirajo). Za notranjo FATS je populacija statističnih enot v večini primerov enaka populaciji poročevalskih enot.

Strukturna statistika podjetij, statistika neposrednih tujih naložb ter statistika raziskav in razvoja (R & R) merijo elemente istega pojava kot FATS – internacionalizacije podjetij – in so med seboj tesno povezana statistična področja. Ta podobnost se izraža tudi v praksi zbiranja, podatki pa se pogosto zbirajo z uporabo istega raziskovanja. Zato je pomembno, da rezultati med seboj ne odstopajo preveč.

Notranja FATS

Glede na to, da so opredelitve za gospodarske karakteristike in razčlenitev po dejavnosti za populacijo notranje FATS skladne s populacijo strukturne statistike podjetij (SBS) (oddelek 2 Priloge I k Uredbi št. 716/2007), bi morali biti tudi podatki usklajeni.

Notranja FATS kot podniz statistike SBS, bi morala uporabljati vse podatke, ki so na voljo v SBS. Vendar dve državi pripravljata notranjo FATS neodvisno od SBS in populacij ni mogoče primerjati. V treh državah je populacija FATS manjša kot ustrezni del populacije raziskovanja o SBS, šest držav pa je potrdilo, da je bila populacija notranje FATS razširjena na več kot ustrezni del populacije raziskovanja o SBS. Dejstvo, da populaciji nista popolnoma skladni, ne pomeni nujno, da podatki niso skladni. Nasprotno, s prilagoditvijo populacije SBS za namene FATS bi se morala kakovost podatkov izboljšati.

Zunanja FATS

⁹ Str. 42 priročnika s priporočili za FATS, različica 2009.

Za zunanjo FATS se v večini primerov kot izhodišče uporablja letno raziskovanje o stanju neposrednih tujih naložb ali posebno raziskovanje za FATS. Podatki se zbirajo z raziskovanji rezidenčnih podjetij. Zbiranje podatkov po navadi temelji na popisih. Večina držav je potrdila, da so uporabljale iste nerezidenčne oznake dejavnosti za stanje neposrednih tujih naložb v tujini in za zunanjo FATS; sedem držav je odgovorilo, da so uporabljale različne oznake.

4.7.2. *Primerljivost*

a) Primerljivost med državami

Eurostatova temeljita analiza podatkov zagotavlja stalno izboljšanje primerljivosti med državami. Z vzpostavljenimi skupnimi opredelitvami in klasifikacijami je primerljivost podatkov med državami precej visoka.

Razlike med državami je čedalje lažje pojasniti. Nekatere težave ostajajo, ker ena država ne uporablja koncepta UCI. To pa ne vpliva znatno na kakovost vseh agregatov. Po referenčnem letu 2010 bodo koncept UCI uporabljale vse države članice EU.

b) Časovna primerljivost

Do časovne neskladnosti pride, kadar podatki, zbrani za določeno referenčno obdobje, niso v celoti skladni s podatki naslednjih obdobjih zaradi več posebnosti v določenem časovnem obdobju. V takšnih primerih govorimo o prekinitvi v časovnih vrstah.

Notranja FATS

Za referenčna leta do 2006 so podatki na voljo le za države, ki so jih poslale prostovoljno. Z referenčnim letom 2007 je zbiranje podatkov postalo obvezno. Poleg tega so nekatere države začele uporabljati dogovorjeno skupno metodologijo, med drugim koncept UCI. Ta pomembna sprememba metodologije je povzročila strukturno prekinitvev podatkov za vse države.

Druga strukturna prekinitvev je nastala s podatki za leto 2008, ki je prvo referenčno leto, za katero so bili podatki zbrani v skladu z revidirano klasifikacijo dejavnosti (Uredba (ES) št. 1893/2006, ki določa statistično klasifikacijo gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2). Zato podatkov notranje FATS za leto 2008 ni mogoče neposredno primerjati s prejšnjimi referenčnimi leti.

Zato je od referenčnega leta 2008 v Eurostatovi spletni podatkovni zbirki ustvarjena ločena tabela za notranjo FATS. Neposredna primerjava je mogoča le na ravni celotne dejavnosti ter za področja in oddelke NACE, pri katerih ni bilo nobenih sprememb.

Zunanja FATS

V zunanji FATS so nekatere države prostovoljno zbirale podatkovne serije od leta 2004. Za referenčno leto 2007 sta zbiranje in prenos podatkov za zunanjo FATS postala obvezna. Izvajanje uredbe FATS je povzročilo strukturno prekinitvev razpoložljivih časovnih vrst, v glavnem zaradi uvedbe pomembne metodološke spremembe – koncepta UCI. To je tudi glavna razlaga, zakaj podatkov pred letom 2007 in podatkov po letu 2007 za večino držav ni mogoče primerjati. Za odraz tega dejstva so podatki zunanje FATS v Eurostatovi spletni podatkovni zbirki razdeljeni v ločeni tabeli, ki vsebujeta podatke pred letom 2007 in po njem.

Glede izvajanja Uredbe (ES) št. 1893/2006 o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2 morajo države članice uporabljati novo klasifikacijo dejavnosti od referenčnega leta 2010 za podatke zunanje FATS. Posledica tega bo nova strukturna prekinitev po letu 2010.

Skratka, kakovost podatkov, ki so jih predložile države članice, kaže široko skladnost in stalno izboljšanje v primerjavi s preteklimi leti. Metodološki okvir, ustanovljen z Uredbo, se stalno razvija s pomočjo medsebojnih posvetovanj in namenskih, tematsko usmerjenih sestankov. Eurostat prav tako sodeluje z drugimi mednarodnimi organizacijami, da bi se izboljšala primerljivost podatkov in metod zunaj Evropske unije.

5. STROŠKI IN BREME STATISTIKE TUJIH POVEZANIH PODJETIJ

Večina držav članic količinsko ne meri bremena in lahko zato predloži le kvalitativne ocene. Zato ocene stroškov zbiranja in izkazovanja statistike tujih povezanih podjetij ni lahko količinsko opredeliti. Obstajajo številni viri podatkov FATS, ki se uporabljajo tudi za pripravo drugih statistik ali so povezani s poročanjem finančnih institucij in podjetij regulativnim organom. Zato je težko ločiti posebne stroške zbiranja in priprave podatkov o tujih povezanih podjetjih od skupnih stroškov zbiranja podatkov, ki se pogosto uporabljajo za druge namene. Poleg tega lahko v nekaterih državah članicah podatke zbirata dve različni instituciji, tj. nacionalna centralna banka in nacionalni statistični urad, zaradi česar so zanesljive ocene še bolj zapletene.

Notranja FATS

Največji del inputa dela in bremena vprašancev, potrebnih za pripravo statistike notranje FATS, je mogoče pripisati sredstvom, ki so potrebna za pripravo velikega sklopa statistik v zvezi s strukturno statistiko podjetij (Uredba (ES) št. 295/2008 o strukturni statistiki podjetij). Glede na povzetek ocen, ki so jih predložile države članice, je mogoče skleniti, da je bil zaradi dodatnih dejavnosti, povezanih z izvajanjem Uredbe (ES) št. 716/2007, za notranjo FATS potreben le precej skromen dodaten input dela.

Zunanja FATS

Neposredne tuje naložbe in zunanja FATS sta tesno povezani statistični področji, saj obe merita elemente internacionalizacije podjetij. Ta podobnost se izraža tudi v praksi zbiranja, podatki za FATS pa se pogosto zbirajo s pomočjo istega raziskovanja o neposrednih tujih naložbah. Zato je težko določiti dodatne stroške, pripisane pripravi zunanje statistike FATS.

Kljub temu je bilo leta 2007 opravljeno raziskovanje o stroškovni učinkovitosti in iz rezultatov je razvidno, da velika večina držav članic lahko pripravi zunanjo FATS ob majhnih ali srednje visokih stroških.

Za notranjo in zunanjo FATS so nacionalni statistični organi potrdili, da nameravajo uvesti nekatere ukrepe na nacionalni ravni za zmanjšanje bremena, zlasti z okrepljeno uporabo administrativnih podatkov, organiziranjem spletnih zbirk podatkov in izboljšanjem elektronskih vprašalnikov.

6. NAPREDEK IN IZVAJANJE PILOTNIH ŠTUDIJ

V členu 5 Uredbe (ES) št. 716/2007 se poziva k pilotnim študijam za notranjo in zunanjo FATS, da se ocenita ustreznost in izvedljivost zbiranja dodatnih spremenljivk.

Odstavek 4 tega člena navaja, da so pilotne študije podlaga za vse dodatne odločitve o izvedbenih ukrepih, vključno z odločitvami o obsegu zbiranja podatkov za notranjo in zunanjo FATS. To odraža pomen pilotnih študij za prihodnje načrtovanje zbiranja podatkov FATS v EU.

Prvi krog pilotnih študij se je začel v letu 2006. V letu 2007 je potekal drugi krog. Sodelujoče države so preskusile izvedljivost izvajanja dodatnih spremenljivk in nato zbrane podatke predložile Eurostatu.

Za notranjo FATS se zbiranje podatkov za področja M, N in O ter za spremenljivke raziskav in razvoja za področja G, H, I, K, M, N in O NACE Rev. 1.1 (in za ustrezno klasifikacijo v NACE Rev. 2) zdi izvedljivo z razmeroma malo truda podjetij ali nacionalnih statističnih organov. Če bodo izvedljivost potrdile vse države članice in bodo potrebe uporabnikov ponovno potrjene, se bo zbiranje podatkov notranje FATS razširilo, tako da bodo te spremenljivke redno zajete.

Glede na zunanjo FATS bi bilo vsaj tri pilotne spremenljivke mogoče označiti kot izvedljive: *stroški dela*, *dodana vrednost v stroških faktorjev* in *bruto investicije v opredmetena osnovna sredstva*. Velika večina sodelujočih držav članic je ugotovila, da bi bilo te tri spremenljivke precej preprosto pridobiti od podjetij, saj jih je mogoče neposredno ali skoraj neposredno izvesti iz računovodskih sistemov. Na drugi strani se zdi zbiranje spremenljivk, povezanih s trgovino, ki so pomembne pri analizi globalizacije, vsaj zaenkrat manj izvedljivo. Še posebno drago in oteženo bi bilo njihovo pridobivanje od skupin podjetij, ki so pomembna za FATS, tj. od največjih skupin.

Sklepno je mogoče ugotoviti, da so sodelujoče države članice izvedle več pilotnih študij. Njihovi rezultati so omogočili razumevanje obsega zbiranja dodatnih spremenljivk v notranji in zunanji FATS, ki so bile v uredbi FATS opredeljene kot neobvezne. Komisija ima pomisleke glede predloga, da bi katera od pilotnih spremenljivk postala obvezna, saj se zdi, da to povečuje breme za nacionalne statistične organe in vprašance podatkov. Ne glede na to Komisija potrjuje močno povpraševanje uporabnikov po teh informacijah.

7. PODROČJA ZA MOREBITNE IZBOLJŠAVE IN SPREMEMBE

V bližnji prihodnosti Eurostat načrtuje dodatno izboljšanje kakovosti podatkov FATS z razvojem ter usklajevanjem metodologije za:

- izvajanje nemotenega prehoda na klasifikacijo NACE Rev. 2 za zunanjo FATS, kar bi pripeljalo k boljši mednarodni primerljivosti,
- izračun agregatov EU od referenčnega leta 2009 naprej za podatke notranje in zunanje FATS.

Srednjeročno bi lahko države članice pri pripravi statistike FATS kot skupno orodje uporabljale register EuroGroups (EGR). EGR je v pripravi, vseboval pa bo podatke o

skupinah podjetij in njihovih sestavnih enotah in karakteristikah. To omogoča uskladitev oznake države UCI, ki ji podjetja pripadajo, in bo tako izboljšalo kakovost statistike FATS.

Eurostat pripravlja tudi okvirno uredbo o vključitvi statistike podjetij (FRIBS) zaradi uvedbe skupnega pravnega okvira za sistematično zbiranje, urejanje, pošiljanje in izkazovanje evropskih statistik, ki se nanašajo na gospodarsko dejavnost, strukturo in uspešnost poslovnega sektorja. Zahteve FATS bodo v okviru FRIBS ponovno ocenjene.